

CYNGOR SIR YNYS MÔN		
Adroddiad i:	PWYLLGOR GWAITH	
Dyddiad:	23 MEDI 2025	
Pwnc:	ADRODDIAD MONITRO'R GYLLIDEB GYFALAF – CHWARTER CYNTAF 2025/26	
Deilydd(ion) Portffolio	ROBIN WILLIAMS – DIRPRWY ARWEINYDD A DEILYDD PORTFFOLIO CYLLID A THAI	
Pennaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:	MARC JONES – CYFARWYDDWR SWYDDOGAETH (ADNODDAU) SWYDDOG ADRAN 151	
Awdur yr Adroddiad:	MARC JONES – CYFARWYDDWR SWYDDOGAETH (ADNODDAU) SWYDDOG ADRAN 151	
Ffôn:	01248 762601	
E-bost:	rmjfi@ynysmon.llyw.cymru	
Aelodau Lleol:	Amherthnasol	
A – Argymhelliad/ion a rheswm/rhesymau		
- Argymhellir bod y Pwyllgor Gwaith yn nodi cynnydd y gwariant a'r derbyniadau yn erbyn y gyllideb gyfalaf ar gyfer 2025/26 yn chwarter 1. - Cymeradwyo'r cynlluniau ychwanegol, gwerth £9.396m, a ychwanegwyd i'r rhaglen gyfalaf a'r cyllid diwygiedig, yn unol ag Atodiad C, a fydd yn rhoi cyllideb gyfalaf ddiwygiedig o £56.186m ar gyfer 2025/26.		
B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd y rhesymau am eu gwrthod ac/neu am ddewis yr opsiwn hwn?		
Amherthnasol		
C – Pam fod hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?		
- Mae'r adroddiad hwn yn nodi perfformiad ariannol y gyllideb gyfalaf ar gyfer chwarter cyntaf y flwyddyn ariannol. - Mae monitro'r gyllideb yn swyddogaeth a ddynodwyd i'r Pwyllgor Gwaith.		
CH – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?		
Ydi		
D – A yw'r penderfyniad hwn oddi fewn i'r gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?		
Ydi – Mae'r Pwyllgor Gwaith wedi'i gymeradwyo i awdurdodi'r addasiadau a wnaed i'r gyllideb gyfalaf gychwynnol a gymeradwywyd gan y Cyngor.		
DD – Asesu'r effaith bosib (os yw'n berthnasol):		
1	Sut mae'r penderfyniad hwn yn effeithio ar ein hanghenion tymor hir fel Ynys?	Mae'r gyllideb gyfalaf yn cyllido buddsoddiadau mewn asedau ac isadeiledd sy'n ofynnol i ganiatáu i'r Cyngor gyflawni'r amcanion hirdymor a nodir yn ei Gynllun Corfforaethol a'i Strategaeth Gyfalaf.
2	A yw hwn yn benderfyniad y rhagwelir y bydd yn atal costau / dibyniaeth ar yr Awdurdod yn y dyfodol? Os felly, sut?	Bydd rhai o'r buddsoddiadau unigol, e.e. gwaith atal llifogydd, yn atal costau yn y dyfodol, tra bydd eraill, e.e. prosiectau ICF, yn lleihau'r ddibyniaeth ar y Cyngor i ddarparu gwasanaethau drutach.

3	A fuom yn cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn? Os felly, rhowch wybod gyda phwy.	Mae cyllid y prosiectau wedi'i gytuno a'i gynllunio gyda sefydliadau eraill, yn nodedig Llywodraeth Cymru.
4	A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae eu rhan wrth ddrafftio'r ffordd hon ymlaen, gan gynnwys y rhai hynny y mae'r penderfyniad hwn yn cael effaith uniongyrchol arnynt? Esboniwch sut.	Ymgynghorwyd â dinasyddion Ynys Môn ar Gynllun Corfforaethol y Cyngor a Rhaglen Gyfalaf 2025/26.
5	Nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad hwn ei chael ar y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.	Mae rhai o'r prosiectau a gyllidir gan y rhaglen gyfalaf yn effeithio ar yr agenda cydraddoldeb, e.e. mynediad i'r anabl mewn ysgolion, grantiau cyfleusterau i'r anabl.
6	Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad ei gael ar y rhai hynny sy'n profi anfantais economaidd gymdeithasol.	Mae gwariant ar brosiectau cyfalaf wedi'i gynllunio i wella / cynnal asedau a gwasanaethau'r Cyngor, a all effeithio'n uniongyrchol ar y grwpiau hynny sy'n profi anfantais gymdeithasol-economaidd.
7	Nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad hwn ei chael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg ac ar beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Dim effaith ar yr iaith Gymraeg.
E - Gyda phwy yr ymgynghorwyd?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Tîm Arweinyddiaeth (TA) (gorfodol)	Mae'r TA wedi ystyried yr adroddiad ac mae'r sylwadau wedi'u cynnwys yn yr adroddiad derfynol.
2	Cyllid / Adran 151 (gorfodol)	Amherthnasol – adroddiad y Swyddog Adran 151 yw hwn.
3	Swyddog Cyfreithiol / Monitro (gorfodol)	Mae'r Swyddog Monitro yn aelod o'r TA ac mae ei sylwadau wedi cael eu hystyried.
4	Adnoddau Dynol (AD)	Bydd y Gwasanaeth wedi darparu mewnbwn ar gynnydd ar gyfer prosiectau sy'n uniongyrchol o dan eu rheolaeth.
5	Eiddo	Bydd y Gwasanaeth wedi darparu mewnbwn ar gynnydd ar gyfer prosiectau sy'n uniongyrchol o dan eu rheolaeth.
6	Technoleg Gwybodaeth (TGCh)	Bydd y Gwasanaeth wedi darparu mewnbwn ar gynnydd ar gyfer prosiectau sy'n uniongyrchol o dan eu rheolaeth.
7	Sgriwtini	Trafodwyd y sefyllfa ar ddiwedd y chwarter gan Banel Sgriwtini Cyllid yn ei gyfarfod ar 4 Medi 2025.
8	Aelodau Lleol	Amherthnasol
9	Unrhyw gyrff allanol eraill	Amherthnasol

F - Atodiadau:

- Atodiad A – Adroddiad Monitro'r Gyllideb Gyfalaf – Chwarter 1 2025/26
- Atodiad B – Crynodeb o Wariant Prosiectau Cyfalaf hyd yma yn erbyn y Gyllideb Gyfalaf a'r Gwariant a Ragwelir ar ddiwedd y flwyddyn
- Atodiad C – Newidiadau i gyllidebau / cynlluniau ychwanegol a ychwanegwyd ers cwblhau'r broses gosod cyllideb

FF - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am ragor o wybodaeth):

- Cyllideb Gyfalaf 2025/26, fel y'i cymeradwywyd gan y Cyngor llawn ar 6 Mawrth 2025;
- Datganiad ar y Strategaeth Rheoli'r Trysorlys ar gyfer 2025/26, a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn ar 6 Mawrth 2025; a
- Adroddiad Alldro Cyfalaf 2024/25, a gyflwynwyd i'r Pwyllgor hwn ar 17 Gorffennaf 2025.

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Dyma adroddiad monitro'r gyllideb gyfalaf ar gyfer chwarter cyntaf y flwyddyn ariannol, ac mae'n caniatáu i Aelodau nodi cynnydd o ran gwariant cyfalaf a derbyniadau cyfalaf yn erbyn y gyllideb gyfalaf.
- 1.2 Ym mis Mawrth 2025, cymeradwyodd y Cyngor raglen gyfalaf ar gyfer gwasanaethau nad ydynt yn ymwneud â thai o £23.7m ar gyfer 2025/26, a rhaglen gyfalaf o £20.594m ar gyfer y Cyfrif Refeniw Tai (CRT). Yn ogystal â hyn, ym mis Gorffennaf 2025, cymeradwyodd y Pwyllgor Gwaith i lithriad cyfalaf o £2.529m gael ei ddwyn ymlaen o 2024/25, a daw hyn â chyfanswm y Rhaglen Gyfalaf ar gyfer gwasanaethau nad ydynt yn ymwneud â thai i £25.929m, a £20.894m ar gyfer y CRT. Ers cwblhau'r broses gosod cyllideb, ychwanegwyd cynlluniau at y rhaglen, y rhan fwyaf ohonynt yn cael eu cyllido gan grantiau, yn ogystal ag addasu cyllid, a daw hyn i gyfanswm o £9.363m. Daw hyn â chyfanswm y gyllideb gyfalaf ar gyfer 2025/26 i £56.186m. Dangosir hyn yn y tabl isod:-

Cyllidir gan	Cyllideb wreiddiol 2025/26, fel y'i cymeradwywyd gan y Cyngor llawn £'000	Llithriad fel a gymeradwywyd yn alldro Ch 4 2024/25 £'000	Cynlluniau ychwanegol / addasiadau ers gosod y gyllideb £'000	CYFANSWM £'000
Grant	21,960	1,006	8,778	31,744
Benthyca â Chefnogaeth	3,118	696	0	3,814
Benthyca heb Gefnogaeth	12,068	0	(7,696)	4,372
Cyfraniad Refeniw	5,488	300	7,323	13,111
Derbyniadau Cyfalaf	500	331	0	831
Cronfeydd wrth gefn	1,160	181	113	1,454
Benthyciad	0	15	845	860
CYFANSWM	44,294	2,529	9,363	56,186

Gweler Atodiad C am fanylion newidiadau i gyllidebau / cynlluniau ychwanegol a ychwanegwyd ers gosod y gyllideb.

2. CYNNYDD AR WARIANT- 2025/26

- 2.1 Isod ceir tabl yn dangos crynodeb o gyllideb flynyddol rhaglen gyfalaf 2025/26 a sut y caiff ei gyllido, ynghyd â'r gwariant cyfalaf hyd at 30 Mehefin 2025:-

Gwasanaeth	Cyllideb Flynyddol £'000	Gwariant Gwirioneddol £'000	Gwariant wedi'i Ymrwymo £'000	Cyfanswm Gwariant £'000	Cyllideb Flynyddol a Wariwyd %
Tai – Cronfa Gyffredinol	1,099	136	519	655	60
Tai - CRT	23,029	5,056	0	5,056	22
Dysgu Gydol Oes	3,170	96	51	147	5
Economaidd ac Adfywio	9,825	1,385	1	1,386	14
Priffyrdd	6,942	362	149	511	7
Rheoli Gwastraff	1,470	0	0	0	0
Eiddo	7,951	21	0	21	0
Trawsnewid	785	5	3	8	1
Gwasanaethau Oedolion	1,915	107	0	107	6
Cyfanswm	56,186	7,168	723	7,891	14
Cyllidir gan:					
Grant Cyfalaf	31,744				
Derbyniadau Cyfalaf	831				
Benthyca â Chymorth	3,814				
Benthyca heb Gymorth	4,372				
Cyfraniad Refeniw	13,111				
Cronfeydd wrth gefn	1,454				
Benthyciad	860				
Cyfanswm Cyllid	56,186				

- 2.2** Mae 9% o gyllideb flynyddol y Gronfa Gyffredinol wedi'i wario hyd yma. Y rheswm am hyn yw bod nifer o'r cynlluniau cyfalaf wedi'u pwysoli tuag at ran olaf y flwyddyn ariannol. Mae rhai cynlluniau cyfalaf ar y gweill, gydag eraill heb ddechrau eto, fodd bynnag, disgwylir i'w cyllideb gael ei defnyddio yn y chwarter nesaf neu tuag at ran olaf y flwyddyn ariannol (Grant Galluogi, unedau gofal plant a'r grantiau Gwres Carbon Isel). Mae'r holl gynlluniau cyfalaf a'u gwariant cysylltiedig i'w gweld yn Atodiad B. Mae nifer o gynlluniau grantiau cyfalaf yn 2025/26, a cheir diweddariad ar y rhain yn Adran 3.1 o'r adroddiad hwn.
- 2.3** Mae'r CRT wedi gwario 22% o'r gyllideb flynyddol. I gael rhagor o wybodaeth am wariant cyfalaf y CRT a'r gwariant a ragwelir, edrychwch ar adroddiad monitro cyllideb chwarter 1 y CRT, a gyflwynwyd i'r Pwyllgor hwn ar 23 Medi 2025.

3. CYLLIDO

3.1 Grantiau Cyfalaf

3.1.1 Mae nifer o gynlluniau Grantiau Cyfalaf yn y Rhaglen Gyfalaf ar gyfer 2025/26, ac mae'r rhan fwyaf ohonynt wedi cychwyn ac yn mynd rhagddynt. Ceir diweddariad byr ar y cynlluniau hynny isod:-

- **Caergybi : Prosiect Trawsnewid a Yrrir gan Ddiwylliant a Threftadaeth (gan gynnwys Menter Treftadaeth Treflun THI Cam II a chyllid Llywodraeth y DU)** – Mae'r prosiect hwn yn gwneud cynnydd sylweddol, ac mae nifer o ddatblygiadau allweddol bron wedi'u cwblhau:-
- Canolfan yr Empire: Bydd y Ganolfan Chwarae yn ailagor i'r cyhoedd yn chwarter 2, ac mae'r gwaith bron wedi'i gwblhau.
- 9 Stryd Stanley: Mae'r gwaith adnewyddu wedi'i gwblhau, ac mae'r llawr gwaelod bellach yn cael ei ddefnyddio gan denant masnachol, gyda dau fflat ar gael i'w rhentu.
- Adeiladau yn Ganolog: Mae'r gwaith adnewyddu yn mynd rhagddo'n dda, er gwaethaf oedi annisgwyl wrth ailosod to.
- Hen Adeilad HSBC: Cafodd y gwaith ei ohirio oherwydd problemau gyda Dŵr Cymru, ond mae'r broblem efo'r cysylltiad wedi'i ddatrys ac mae'r gwaith wedi aildechrau.
- 2-4 Stryd y Farchnad: Mae'r llawr gwaelod wedi'i gwblhau, gyda'r tenant bellach yn masnachu'n llwyddiannus.
- Sant Cybi: Mae'r gwaith adeiladu ar y trywydd iawn i'w gwblhau yn chwarter 2, gyda chymeradwyaeth cynllunio ar gyfer paneli solar a phympiau gwres wedi'i sicrhau.
- Canolfan Ucheldre: Mae 70% o'r gwaith wedi'i gwblhau, a disgwylir i'r prosiect orffen erbyn diwedd y flwyddyn.
- Menter Treftadaeth Treflun: Mae tri Grant Eiddo wedi'u dyfarnu, ac mae'r gwaith ar ffryntiad siopau wedi dechrau.
- Cyllid Ychwanegol: Mae partneriaid cyflenwi wedi ceisio mwy o gyllid i dalu costau cynyddol. Mae'r rhaglen gyffredinol yn parhau o fewn y gyllideb a disgwylir y bydd wedi gorffen erbyn mis Mawrth 2026.
- Hyd at Chwarter 1, mae £14.2m o'r £17m o gyllid wedi'i wario, gan gadw'r prosiect ar y trywydd iawn i'w gwblhau o fewn y gyllideb.
- **Gwaith Grantiau ar Raddfa Fach** - Mae 8 cynllun wedi'u cymeradwyo ar gyfer 2025/26 (tri chynllun adeiladu a phum cynllun dylunio). Mae gwaith wedi'i wneud ym Mhorth Diana, gyda'r tendr yn cael ei drefnu dros yr haf ar gyfer dechrau'r gwaith yn yr Hydref. Mae Caerneddi a Lôn Trearddur yn cael sylw asiantau tir ar hyn o bryd. Mae'r gwaith dylunio wedi'i gwblhau ond does dim byd wedi'i wneud ar y safle eto. Mae'r gweddill yn waith dylunio'n unig, ar gyfer gwella diogelwch a mynediad yn y griliau. Gwaith i'w weithredu mewn blwyddyn ariannol arall. Rhagwelir gwariant llawn ar yr holl gynlluniau a ragwelir.

- **Teithio Llesol** - Mae £2.909m o grant Llywodraeth Cymru (LIC) wedi'i sicrhau i wella lefelau teithio llesol, gwella iechyd a lles, gwella ansawdd aer, lleihau allyriadau carbon, cysylltu cymunedau a gwella mynediad teithio llesol i gyflogaeth, addysg a gwasanaethau allweddol, cyrchfannau a thrafnidiaeth gyhoeddus:-
 - Mae £0.500m ar gyfer gwaith craidd sy'n cynnwys nifer o gynlluniau sy'n cael eu cynnig, wedi'u rhannu'n weithgareddau cyn datblygu'r cynllun, mân waith a gweithgareddau monitro a gwerthuso.
 - £2.409m mewn perthynas â Malltraeth i Niwbwrch - Cam 2.

Mae'r cynnydd yn chwarter 1 yn cynnwys cyhoeddi'r tendr ar gyfer y Prif Gynllun Malltraeth-Niwbwrch, a dyma'r brif flaenoriaeth ar gyfer y flwyddyn ariannol. Mae'r gwaith datblygu (astudiaethau / dylunio) yn parhau ym Menllech, Llanfairpwll, Amlwch a Gaerwen, gyda gwaith dylunio ar gyfer mân waith (cyfalaf) yn mynd rhagddo'n fewnol i'w gyflawni yn ystod y flwyddyn ariannol. Rhagwelir y bydd y cyllid grant yn cael ei wario'n llawn.

- **Cronfa Trawsnewid i Gerbydau Allyriadau Isel lawn (ULEV) (2025/26)** - Mae £0.166m wedi'i ddyfarnu i hyrwyddo prosiectau isadeiledd gwefru cerbydau trydan, yn unol â Strategaeth Gwefru Cerbydau Trydan LIC. Pwrpas y cyllid hwn yw hwyluso'r gwaith o barhau i ddarparu safleoedd gwefru cyflym mewn 4 safle gwahanol ledled yr Ynys. Mae'r cynnydd yn chwarter 1 yn cynnwys parhau i baratoi'r ddogfen dendro a'r contract cyfreithiol ar gyfer y cytundeb consesiynol arfaethedig ar gyfer cyflwyno pwyntiau gwefru EV mewn mannau cyhoeddus (meysydd parcio talu ac arddangos a safleoedd y Cyngor) a cheisiadau am ddyfynbrisiau a gyflwynwyd i SPEN ar gyfer cyflawni gwaith galluogi ar 2-4 safle. Rhagwelir y bydd y cyllid grant yn cael ei wario'n llawn.
- **Gwelliannau i Isadeiledd Bysiau** - Mae £0.208m wedi'i ddyfarnu i gynnal dyluniad manwl o welliannau i safleoedd bysiau mewn lleoliadau ar y rhestr fer, a allai gynnwys ailddyrrannu mannau ar y ffordd. Adeiladu 1 cynllun gwella safle bws a gosod RTI (Gwybodaeth Amser Real) mewn safleoedd bysiau yng nghefn gwlad. Mae'r cynnydd yn chwarter 1 yn cynnwys archwilio llwybr caffael ar gyfer yr Isadeiledd Digidol a pharatoi briff ar gyfer gwaith dylunio ar gyfer Gwelliannau i Safleoedd Bysiau. Rhagwelir y bydd y cyllid grant yn cael ei wario'n llawn.
- **Plas Arthur (Cronfa Ffyniant Gyffredin - SPF)** - Mae £0.350m o gyllid grant wedi'i sicrhau i gyfrannu at brosiect ehangach ym Mhlas Arthur, a bydd yn cael ei ddefnyddio y flwyddyn ariannol hon i ddylunio'r datblygiad newydd a chostau adeiladu.
- **Grant Gwres Carbon Isel (4 grant)** – Dyfarnwyd cyllid ar draws pedwar grant ar wahân gwerth £15.7m. Y dyddiad cwblhau ar gyfer y pedwar bellach yw blwyddyn ariannol 2025/26. Mae Gwasanaeth Ynni LIC yn darparu cyllid grant sy'n talu 90% o'r costau ac mae'r Cyngor yn darparu cyllid cyfatebol ar gyfer y 10% sy'n weddill o'r cyllidebau cyfalaf presennol. Mae'r gwaith yn ymwneud â gosod pypiau gwres ffynhonnell aer ac adeiladu gwaith effeithlonrwydd ynni ar 27 o safleoedd.

Hyd yma, mae gwaith ar bedwar safle wedi'i gwblhau a'i gomisiynu. Mae'r gwaith yn y 23 safle arall yn symud ymlaen i wahanol gamau, gyda rhai yn aros i uwchraddio'r rhwydwaith trydan a datrys problemau cynllunio. Mae'r gwaith ar y trywydd iawn i gael ei gwblhau erbyn mis Mawrth 2026.

- **Grant Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) (2025/26)** - mae £0.476m o gyllid grant wedi'i ddyfarnu gan LIC yn 2025/26 i gefnogi dysgwyr ag ADY. Nod y grant yw sicrhau'r amgylcheddau dysgu gorau posibl ar gyfer plant a phobl ifanc anabl, a'r rhai sydd ag anghenion dysgu ychwanegol, i wella hygyrchedd, hyrwyddo ymarfer cynhwysol, cefnogi dysgu a lles disgyblion. Bydd hyn yn cefnogi amcanion ALNET (ADY a Thribiwnlys Addysg) a diwygio ADY, i greu system ddwyieithog unedig ar gyfer cefnogi plant a phobl ifanc rhwng 0 a 25 oed gydag ADY, a chyflwyno Cwricwlwm Cymru mewn ysgolion. Gyda'r prosiectau sydd ar hyn o bryd yn y rhaglen i'w cyflawni o dan y grant hwn, disgwylir y bydd y cyllid yn cael ei wario'n llawn.

- **Grant Ysgolion Bro (CFS) (2025/26)** - Dyfarnwyd £0.209m i gefnogi prosiectau ymarferol ar raddfa fach a chanolig i agor ysgolion y tu allan i'r oriau traddodiadol, yn benodol i addasu ysgolion i'w gwneud yn ddiogel a'u hagor yn effeithiol y tu allan i oriau traddodiadol i allu gwneud defnydd cymunedol o'r cyfleusterau presennol. Disgwylir y bydd y gyllideb yn cael ei gwario'n llawn.
- **Cyllid cyfalaf Mannau Chwarae** - Dyfarnwyd £0.111m o gyllid grant i ymateb i ddiffygion a nodwyd yn Asesiad Digonolrwydd Chwarae yr Awdurdod Lleol 2025, yn unol â chanllawiau chyllid cyfalaf Grant Cyfleoedd Chwarae Cymru Gyfan ar gyfer manau chwarae a meysydd chwarae 2025-26 ar gyfer awdurdodau lleol. Mae'r cyllid yn rhoi hyblygrwydd i brynu eitemau ar raddfa fawr i wella ansawdd manau chwarae, adnewyddu meysydd chwarae a, hefyd, i helpu i greu manau chwarae cynhwysol a hygyrch.
- Mae cyllid gofal cymdeithasol wedi'i ddyfarnu gan y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol o nifer o wahanol ffrydiau cyllido, fel a ganlyn:-
 - **Cronfa Gofal Integredig (ICF)** - Hawliwyd £0.118m drwy'r ICF yn y blynyddoedd blaenorol, ac o gyllid wedi'i ddadleoli, er mwyn cwblhau prosiectau sydd wedi lithro i 2025/26. Ar hyn o bryd, rhagwelir y bydd y cyllid sy'n weddill yn cael ei wario'n llawn y flwyddyn ariannol hon, a chaiff ei ddefnyddio fel cyfraniad i gynlluniau sydd wedi'u cynnwys yng nghyllideb y CRT.
 - **Cronfa cyfalaf integreiddio ac ail-gydbwysu (IRCF)**
 - Canolfan Glanhwfa (£0.777m) – Mae'r cyllid yn cael ei ddefnyddio i drawsnewid capel / adeilad hanesyddol yn agos at ganol Llangefni yn Ganolfan Dementia gyntaf Ynys Môn. Mae rhan y Capel wedi'i chwblhau. Mae gwaith strwythurol wedi dechrau yng nghefn yr adeilad i adeiladu siafft y lifft. Yr amserlen ar gyfer y gwaith strwythurol yw:-
Awst / Medi: Cau cefn yr adeilad ar gyfer gosod sgaffaldiau ar gyfer adeiladu siafft lifft.
Hydref: Gosod lifft.
Tachwedd: Plastro a phaentio o amgylch ardal y lifft, ac yna ailagor cefn yr adeilad.
 Defnyddiwyd £0.177m ym flwyddyn ariannol 2024/25, gyda chyllideb weddilliol o £0.6m ar gyfer blwyddyn ariannol 2025/26. Disgwylir i'r gyllideb gael ei gwario'n llawn.

3.2 Derbyniadau Cyfalaf

3.2.1 Dyma'r derbyniadau cyfalaf ar gyfer y flwyddyn hyd yma a'r derbyniadau cyfalaf y cyllidwyd ar eu cyfer:-

	Cyllideb 2025/26 £'000	Derbyniwyd hyd at 30 Mehefin 2025 £'000	Rhagolwg hyd at 31 Mawrth 2026 £'000
Cronfa'r Cyngor:			
Mân-ddaliadau	0	0	0
Cyffredinol	155	67	222
Diwydiannol	238	0	238
Ysgolion	554	0	554
CRT	123	0	123
Cyfanswm	1,070	67	1,037

3.2.2 Y derbyniadau cyfalaf a ragwelir ar 31 Mawrth 2026 yw £1.037m, ac roedd £0.067m wedi'i dderbyn hyd at 30 Mehefin 2025 (6%).

3.2.3 Er bod y derbyniadau cyfalaf a ragwelir yn £1.037m, mae £3.653m o dderbyniadau cyfalaf ar gael i gyllido'r rhaglen gyfalaf, gan fod £2.616m o dderbyniadau cyfalaf wedi eu cario drosodd o 2024/25, sydd ar hyn o bryd yn cael eu cadw yn y gronfa wrth gefn derbyniadau cyfalaf. Ni fydd y ffigwr hwn i gyd ar gael i gyllido'r rhaglen gyfalaf gronfa gyffredinol gan y bydd cyllid clustnodedig i gyllido'r rhaglen Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu, fel rhan o gyllid cyfatebol Cyngor Sir Ynys Môn, yn ogystal â chronfa wrth gefn clustnodedig Hamdden i gyllido gwelliannau hamdden, derbyniadau cyfalaf y CRT, yn ogystal â chyllid ar gyfer cynlluniau sydd wedi llithro o'r flwyddyn flaenorol.

4. GWARIANT GWIRIONEDDOL A RAGWELIR YN 2025/26

4.1 Isod ceir tabl sy'n dangos y Gwariant a ragwelir ar 31 Mawrth 2026 a'r cyllid diwygiedig:-

Gwasanaeth	Cyllideb Flynyddol £'000	Gwariant a Ragwelir £'000	Tan / Gorwariant a Ragwelir £'000	Amrywiant %
Cronfa Gyffredinol Tai	1,099	1,099	0	0
Tai - CRT	23,029	23,029	0	0
Dysgu Gydol Oes	3,170	3,170	0	0
Economaidd ac Adfywio	9,825	9,825	0	0
Priffyrdd	6,942	6,942	0	0
Rheoli Gwastraff	1,470	1,025	(445)	(30)
Eiddo	7,951	7,155	(796)	(10)
Trawsnewid	785	630	(155)	(20)
Gwasanaethau Oedolion	1,915	1,915	0	0
Cyfanswm	56,186	54,790	(1,396)	(2)
Cyllidir gan:	Cyllideb Flynyddol £'000	Cyllid a Ragwelir £'000	Amrywiant £'000	Amrywiant %
Grant Cyfalaf	31,744	31,300	(444)	(1)
Derbyniadau Cyfalaf	831	497	(334)	(40)
Benthyca â Chefnogaeth	3,814	3,797	(17)	(0)
Benthyca heb Chefnogaeth	4,372	4,372	0	0
Cyfraniad Refeniw	13,111	13,111	0	0
Cronfeydd wrth gefn	1,454	853	(601)	(41)
Benthyciad	860	860	0	0
Cyfanswm Cyllid	56,186	54,790	(1,396)	(2)

4.2 Fel y gwelir yn Nhabl 4.1 (uchod), y tanwariant a ragwelir ar y rhaglen gyfalaf ar gyfer 2025/26 yw £1.396m, gyda'r posibilrwydd y bydd yn llithro i raglen gyfalaf 2026/27. Bydd y cyllid ar gyfer y llithriad hwn hefyd yn llithro i 2026/27, a bydd yn cael ei ystyried wrth lunio'r Datganiad ar y Strategaeth Rheoli'r Trysorlys, y Strategaeth Gyfalaf a'r Rhaglen Gyfalaf ar gyfer 2026/27.

Mae'r tanwariant sylweddol a ragwelir yn rhaglen gyfalaf y gronfa gyffredinol yn cael ei grynhoi isod:-

Rheoli Gwastraff

Mae'r gwasanaeth yn y broses o gael dyfynbrisiau ar gyfer y rhan fwyaf o'r offer sydd eu hangen, a threialu un neu ddau beiriant am ddim i weld a ydynt yn addas ar gyfer y gwaith. Yn dibynnu ar ganlyniad hyn, gellir mynd ati i archebu, fodd bynnag, rhagwelir y bydd canolbwyntio ar yr eitemau blaenoriaeth y flwyddyn ariannol hon yn golygu tanwariant ar y gyllideb.

Eiddo

Ni fydd cyllideb y cynllun Uwchraddio Cyfleusterau Cyhoeddus yn cael ei wario'n llawn; mae gwariant yn dibynnu ar ganlyniad cais am gyllid SPF. Os yw'r cais yn llwyddiannus, bydd angen cyllid cyfatebol o oddeutu £0.045m o'r gyllideb hon dros flynyddoedd ariannol 2025/26 a 2026/27.

Yn ystod y blynyddoedd diwethaf, mae'r gyllideb hon wedi cael ei defnyddio i ddarparu cyllid cyfatebol ar gyfer rhaglen grant Y Pethau Pwysig LIC, sy'n cyllido 80% o'r costau cymwys. Nid oes Rhaglen Y Pethau Pwysig yn 2025/26, ond mae'r Cyngor yn gobeithio y bydd y rhaglen yn cael ei chynnal yn y blynyddoedd i ddod ac y bydd y tanwariant yn y gyllideb ar gael i gefnogi Y Pethau Pwysig a cheisiadau grant eraill. Ni ystyrir y byddai'n ddoeth ymrwymo'r gyllideb hon i brosiectau a gyllidir gan y Cyngor yn gyfan gwbl eleni, pan fo posibilrwydd o'i defnyddio i gyflawni prosiectau a gyllidir gan grant (80%) yn y dyfodol.

Ni fydd y gyllideb a ddyrannwyd ar gyfer y gwaith gwella ym Mhlas Arthur yn cael ei gwario'n llawn y flwyddyn ariannol hon. Mae £0.350m o gyllid SPF wedi'i sicrhau i gyfrannu at y gwaith yma (gweler paragraff 3.1.1 uchod), a bydd y cyllid hwn yn cael ei flaenoriaethu a'i ddefnyddio'n llawn y flwyddyn ariannol hon, gyda'r tanwariant i'w gario ymlaen i 2026/27 i barhau â'r gwaith. Ni fydd y gyllideb ar gyfer llyfrgell Porthaethwy yn cael ei ddefnyddio yn 2025/26 oherwydd blaenoriaethau pwysicach eraill

Trawsnewid

Mae buddsoddiad sylweddol wedi'i wneud mewn uwchraddio asedau TG mewn ysgolion sy'n defnyddio cyllid LIC (HWB). Bydd angen i'r Cyngor gyllido'r gwaith o newid yr asedau hyn pan fyddant yn cyrraedd diwedd eu hoes. Caiff cronfeydd eu dyrannu, pan fyddant ar gael, i adeiladu cronfa wrth gefn i gyllido'r gwariant sylweddol, dros £2m, a fydd yn angenrheidiol yn 2027/28. Mae £0.150m wedi'i ddyrannu i gyllido cost newid dyfeisiau TG ac isadeiledd mewn ysgolion ac, er nad oes gwariant wedi'i gynllunio, sicrhau y gyllideb drwy ei drosglwyddo i gronfa wrth gefn glustnodedig.

- 4.3** Y Gofyniad Cyllid Cyfalaf (CFR) a ragwelir ar 31 Mawrth 2026 yw £159.855m, sef yr angen sylfaenol i'r Awdurdod fenthycu er mwyn gallu cyllido ei Raglen Gyfalaf. Ar hyn o bryd, mae'r benthycu allanol yn £121.898m, sy'n golygu bod angen i'r Awdurdod, yn ei hanfod, fenthycu £37.957m i gyllido'r Rhaglen Gyfalaf bresennol. Os ceir benthyciad allanol, bydd yr Awdurdod yn parhau i fod o fewn ei derfynau benthycu awdurdodedig, yn unol â Datganiad Strategaeth Rheoli'r Trysorlys 2025/26 (Atodiad 11).

5. BLYNYDDOEDD Y DYFODOL

- 5.1** Argymhellodd y Strategaeth Gyfalaf y dylai'r cyllid ar gyfer Rhaglen Gyfalaf 2025/26 gael ei gyfyngu i gyfanswm y grant cyfalaf cyffredinol a benthycu â chefnogaeth (fel y penderfynir gan Lywodraeth Cymru) ac amcangyfrif o werth unrhyw dderbyniadau cyfalaf a dderbynnir. Disgwylir i raglen gyfalaf 2025/26 ddilyn yr un egwyddorion, gyda'r grant cyfalaf cyffredinol a benthycu â chefnogaeth yn cael eu defnyddio i gyllido'r gwaith o adnewyddu cerbydau bob blwyddyn, buddsoddi mewn TGCh, adnewyddu asedau presennol a dyraniad blynyddol i thalu cost y grantiau statudol i ddarparu Cyfleusterau i'r Anabl. Bydd cyllid ar gael hefyd ar gyfer ail-wynebu ffyrdd a phrosiectau cyfalaf sy'n denu grantiau allanol, a byddant yn cael eu harfarnu fesul achos.

Ar ôl i'r prosiectau uchod gael eu cyllido, bydd unrhyw gyllid dros ben yn cael ei ddefnyddio i gyllido cynlluniau cyfalaf newydd, gyda blaenoriaeth yn cael ei roi i brosiectau sy'n cyfrannu at amcanion y Cyngor, fel y cânt eu nodi yng Nghynllun y Cyngor 2022-2027, ac unrhyw gynlluniau a all gynhyrchu arbedion refeniw neu gynhyrchu incwm ychwanegol yn y dyfodol.

6. CASGLIAD

- 6.1** Mae'r canlyniadau ar ddiwedd chwarter 1, a'r gwariant cysylltiedig a ragwelir, yn dangos bod mwyafrif y prosiectau ar y trywydd iawn i'w cwblhau o fewn y gyllideb. Er bod disgwyl i rai cynlluniau danwario ar hyn o bryd, rhaid nodi bod y cyllidebau wedi'u hymrwymo a bod gofyn amdanynt, a gofynnir i'r cynlluniau hyn lithro i 2026/27 i gael eu cwblhau yn y flwyddyn ariannol nesaf. Mae'r Cyngor hefyd yn disgwyl derbyn £1.037m o dderbyniadau cyfalaf yn 2025/26 i gyfrannu tuag at gyllido'r Rhaglen Gyfalaf.

ATODIAD B

Crynodeb o Wariant y Prosiectau Cyfalaf hyd yma yn erbyn y Gyllideb Gyfalaf a Rhagolygon Gwariant ar Ddiwedd y Flwyddyn

Gwasanaeth	Cyllideb Flynyddol (£)	Gwariant Gwirioneddol (£)	Gwariant wedi'i Ymrwymo (£)	Cyfanswm Gwariant (£)	Cyllideb Flynyddol a Wariwyd (%)	Gwariant a Ragwelir (£)	(Tan) / Gorwariant a Ragwelir (£)	Amrywiant (%)
Cronfa Gyffredinol Tai								
Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl	870,000	125,660	519,157	644,817	74	870,000	0	0
Grant Galluogi	198,030	10,118	0	10,118	5	198,030	0	0
Tai Fforddiadwy	30,650	0	0	0	0	30,650	0	0
CYFANSWM	1,098,680	135,778	519,157	654,935	60	1,098,680	0	0
Tai - CRT								
Contract Gwres Canolog	200,000	89,617	0	89,617	45	200,000	0	0
Contract Gwaith Cynnal a Chadw a Gynlluniwyd	3,000,000	302,304	0	302,304	10	3,000,000	0	0
Gwella Perfformiad Ynni	3,300,000	579,101	0	579,101	18	3,300,000	0	0
Gwaith Amgylcheddol	500,000	0	0	0	0	500,000	0	0
Prynu Eiddo Presennol a Datblygu Eiddo Newydd	9,395,814	2,277,275	0	2,277,275	24	9,395,814	0	0
Addasiadau'r Sector Cyhoeddus	500,000	86,936	0	86,936	17	500,000	0	0
Risg Tân	500,000	128,388	0	128,388	26	500,000	0	0
Fflyd	650,000	58,130	0	58,130	9	650,000	0	0
SATC	4,983,000	1,533,953	0	1,533,953	31	4,983,000	0	0
CYFANSWM	23,028,814	5,055,707	0	5,055,707	22	23,028,814	0	0
Dysgu Gydol Oes								
Mynediad i Adeiladau Addysg i'r Anabl	134,763	150	0	150	0	134,763	0	0
Adnewyddu Adeiladau Addysg	1,445,509	38,296	2,750	41,046	3	1,445,509	0	0
Diogelwch Ysgol	63,294	0	0	0	0	63,294	0	0
Canopiâu Allanol	1,577	0	0	0	0	1,577	0	0
Adnewyddu Toiledau Ysgolion Uwchradd	345,000	1,393	2,768	4,160	1	345,000	0	0
Cynllun Grantiau Cyfalaf Gofal Plant	70,311	394	43,746	44,139	63	70,311	0	0
Mannau Chwarae	110,824	0	0	0	0	110,824	0	0
ADY 2025/26	476,154	55,778	2,185	57,963	12	476,154	0	0
CFS 2025/26	208,800	0	0	0	0	208,800	0	0
Uned Gofal Plant Llanfechell	90,165	0	0	0	0	90,165	0	0
Uned Gofal Plant Llangoed	46,336	0	0	0	0	46,336	0	0
Uned Gofal Plant y Fali	25,721	0	0	0	0	25,721	0	0
Dechrau Rhaglen Band B	152,000	0	0	0	0	152,000	0	0
CYFANSWM	3,170,454	96,010	51,448	147,459	5	3,170,454	0	0

Gwasanaeth	Cyllideb Flynyddol (£)	Gwariant Gwirioneddol (£)	Gwariant wedi'i Ymrwymo (£)	Cyfanswm Gwariant (£)	Cyllideb Flynyddol a Wariwyd (%)	Gwariant a Ragwelir (£)	(Tan) / Gorwariant a Ragwelir (£)	Amrywiant (%)
Economaidd ac Adfywio								
Canolfan Hamdden Caergybi - Lloriau	3,003	0	0	0	0	3,003	0	0
Canolfan Hamdden Plas Arthur - Ffens	109,350	0	0	0	0	109,350	0	0
Canolfan Hamdden Plas Arthur - Lloriau	56,487	56,487	0	56,487	100	56,487	0	0
CCTV - Canolfan Hamdden David Hughes a Chanolfan Hamdden Amlwch	50,000	0	0	0	0	50,000	0	0
Porth Twristiaeth	50,000	0	0	0	0	50,000	0	0
Adfywio Caergybi (THI Cam II)	280,000	16,499	0	16,499	6	280,000	0	0
Datblygu Economaidd a Lles Amgylcheddol	322,543	0	0	0	0	322,543	0	0
Llithrfa Porth y Wrach – Camerâu Gorfodi	30,000	0	0	0	0	30,000	0	0
Canolfan Gymunedol Newry	51,287	0	0	0	0	51,287	0	0
Isadeiledd Morwrol	177,514	0	0	0	0	177,514	0	0
Isadeiledd Ymwelwyr	193,953	40,647	752	41,398	21	193,953	0	0
Cronfa Ffyniant Bro	8,500,455	1,271,871	0	1,271,871	15	8,500,455	0	0
CYFANSWM	9,824,592	1,385,503	752	1,386,255	14	9,824,592	0	0
Priffyrdd								
Cerbydau	306,511	0	0	0	0	306,511	0	0
Peiriannau Graeanu	467,108	99,290	98,940	198,230	42	467,108	0	0
Ailwynebu Priffyrdd	1,700,000	222,626	0	222,626	13	1,700,000	0	0
Cynlluniau Lliniaru Llifogydd (Cyllid Cyfatebol)	330,000	0	0	0	0	330,000	0	0
Buddsoddi i Arbed - Cerbydau	5,068	0	0	0	0	5,068	0	0
Gwaith grantiau ar raddfa fach	518,027	2,525	4,000	6,525	1	518,027	0	0
Teithio Llesol	2,908,979	29,102	36,141	65,243	2	2,908,979	0	0
Cyfalaf Diogelwch Ffyrdd	165,750	0	0	0	0	165,750	0	0
Isadeiledd Bysiau	208,000	0	0	0	0	208,000	0	0
ULEV	166,600	8,040	7,881	15,921	10	166,600	0	0
Isadeiledd Gwefru Cerbydau Trydan	165,813	95	1,940	2,035	1	165,813	0	0
CYFANSWM	6,941,856	361,677	148,902	510,579	7	6,941,856	0	0

Gwasanaeth	Cyllideb Flynyddol (£)	Gwariant Gwirioneddol (£)	Gwariant wedi'i Ymrwymo (£)	Cyfanswm Gwariant (£)	Cyllideb Flynyddo l a Wariwyd (%)	Gwariant a Ragwelir (£)	(Tan) / Gorwariant a Ragwelir (£)	Amrywiant (%)
Rheoli Gwastraff								
Gwaith Compostio Caeedig	7,791	0	0	0	0	7,791	0	0
Prosiectau Gwastraff	1,445,000	0	0	0	0	1,000,000	(445,000)	(31)
Cyfarpar Ailgylchu	17,333	0	0	0	0	17,333	0	0
CYFANSWM	1,470,124	0	0	0	0	1,025,124	(445,000)	(30)
Eiddo								
Adnewyddu Asedau Presennol	311,585	400	0	400	0	311,585	0	0
Adnewyddu a Gwaith Trwsio - Swyddfeydd y Cyngor	125,000	0	0	0	0	125,000	0	0
Adnewyddu a Gwaith Trwsio - Canolfan Hamdden Amlwch	80,000	4,290	0	4,290	5	80,000	0	0
Adnewyddu a Gwaith Trwsio - Canolfan Hamdden David Hughes	46,000	0	0	0	0	46,000	0	0
Adnewyddu a Gwaith Trwsio – Canolfan Hamdden Plas Arthur	850,000	16,491	0	16,491	2	350,000	(500,000)	(59)
Adnewyddu a Gwaith Trwsio – Llyfrgell Porthaethwy	17,000	0	0	0	0	0	(17,000)	(100)
Pwyntiau Gwefru Solar ar gyfer Ceir	844,711	0	0	0	0	844,711	0	0
Eiddo Buddsoddi i Arbed	15,596	0	0	0	0	15,596	0	0
Grant Gwres Carbon Isel – Swyddfeydd y Cyngor	23,900	0	0	0	0	23,900	0	0
Grant Gwres Carbon Isel - 231	376,850	0	0	0	0	376,850	0	0
Grant Gwres Carbon Isel - 249	1,348,608	0	0	0	0	1,348,608	0	0
Grant Gwres Carbon Isel - 250	2,643,719	0	0	0	0	2,643,719	0	0
Grant Gwres Carbon Isel - 251	988,773	0	0	0	0	988,773	0	0
Uwchraddio Toiledau Cyhoeddus	279,574	0	0	0	0	0	(279,574)	(100)
CYFANSWM	7,951,316	21,181	0	21,181	0	7,154,742	(796,574)	(10)
Trawsnewid								
TGCh	598,085	5,281	2,550	7,831	1	598,085	0	0
Hwb TG	155,000	0	0	0	0	0	(155,000)	(100)
System Ffôn	31,776	0	0	0	0	31,776	0	0
CYFANSWM	784,861	5,281	2,550	7,831	1	629,861	(155,000)	(20)
Gwasanaethau Oedolion								
Canolfan Glanhwfa	599,644	51,240	0	51,240	9	599,644	0	0
ICF	118,275	0	0	0	0	118,275	0	0
Adnewyddu a Gwaith Trwsio - Brwynog	69,000	0	0	0	0	69,000	0	0
Adnewyddu a Gwaith Trwsio - Garreglwyd	514,000	1,480	0	1,480	0	514,000	0	0
Adnewyddu a Gwaith Trwsio - Haulfre	81,000	1,200	0	1,200	1	81,000	0	0
Adnewyddu a Gwaith Trwsio - Plas Crigyll	100,000	51,227	0	51,227	51	100,000	0	0
Adnewyddu a Gwaith Trwsio - Plas Mona	83,520	1,720	0	1,720	2	83,520	0	0
Adnewyddu a Gwaith Trwsio - Hen Reithordy	35,000	0	0	0	0	35,000	0	0
Adnewyddu a Gwaith Trwsio - Gors Felen	315,000	400	0	400	0	315,000	0	0
CYFANSWM	1,915,439	107,267	0	107,267	6	1,915,439	0	0
CYFANSWM	56,186,135	7,168,404	722,809	7,891,213	14	54,789,561	(1,396,574)	(2)

ATODIAD C

Newidiadau i gyllidebau / cynlluniau ychwanegol a ychwanegwyd ers gosod y gyllideb

Cynllun	Cyllideb £	CYLLID							
		Grant £	Cronfa wrth gefn Grant Cyfalaf Gyffredinol £	Cronfa Derbyniadau Gyfalaf £	Cronfa Gyfalaf Wrth Gefn £	Benthycia â chefnogaeth	Benthycia Digefnogaeth £	Cyfraniad Refeniw £	Benthyciad £
Pwyntiau Gwefru Solar ar gyfer Ceir	844,711								844,711
Grant Teithio Llesol 2025/26	2,908,979	2,908,979							
Grant Isadeiledd Bysiau 2025/26	208,000	208,000							
Grant Cyfalaf Diogelwch y Ffyrdd 2025/26	165,750	165,750							
ULEV	166,600	166,600							
Ysgolion Bro (CFS)	208,800	208,800							
Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY)	476,154	476,154							
Grant Galluogi 2025/26	198,030	198,030							
Gwaith Trwsio a Chynnal a Chadw Cyfalaf	571,384	571,384							
Grant Mannau Chwarae 2025/26	110,824	110,824							
Grantiau ar Raddfa Fach	518,027	518,027							
Uned Gofal Plant Llanfechell	90,165	90,165							
Uned Gofal Plant Llangoed	46,336	46,336							
Ffens Plas Arthur	109,350	109,350							
THI Cam 2	205,000	205,000							
CCCTV – David Hughes ac Amlwch	50,000	50,000							
SPF Plas Arthur	350,000	350,000							
Cyllid	0	(112,625)	112,625						
CRT	2,134,814	2,506,892					(7,695,571)	7,323,493	
CYFANSWM	9,362,923	8,777,666	112,625	0	0	0	(7,695,571)	7,323,493	844,711